

Aldri sult som våpen – norsk politikk kan redde liv

Sultedød er når kroppen er så utsultet at den begynner å spise seg selv. Muskelvev fra vitale organer brytes ned. Immunforsvaret kollapse. Organene svikter. Og du dør – til slutt – av en enkel infeksjon eller av mangel på krefter til å puste. Hungersnød er når sultedød rammer mange mennesker samtidig, i et avgrenset område, hver eneste dag. Verden står i dag overfor flere menneskeskapte humanitære kriser samtidig, hvor sult som våpen står sentralt.

Menneskeskapt hungersnød er bekreftet i fem områder i Sudan og er forventet å spre seg til ytterligere fem områder innen mai 2025. 24 millioner mennesker – halvparten av befolkningen – har akutt behov for mat. Av disse står en og en halv million mennesker i fare for å dø av sult. Utviklingsministeren har krevd av partene i konflikten at de må sørge for humanitær tilgang, og at nødhjelpen må frem. Allikevel fører manglende oppmerksomhet rundt situasjonen – både i Norge og internasjonalt – til en begrenset global respons, og til at hjelpen ikke kommer frem. Når verden forholder seg passiv gir det et kraftig signal til de skyldige om at de kan fortsette som før.

Selv om bombene har sluttet å falle, pågår fortsatt krigen i Gaza. Kritisk nødhjelp til sivile i Gaza blir stoppet på grensen og brukt som forhandlingskort og tvangsmiddel. Over 2 millioner mennesker er fanget i en beleiring der mat, vann og medisiner systematisk hindres i å nå fram. Barn dør av underernæring. Når Israel blokkerer livsnødvendig nødhjelp, brukes sult som våpen mot den palestinske befolkningen - en klar krigsforbrytelse ifølge folkeretten.

Parallelt med de pågående sultkatastrofene i Sudan og Gaza preges store områder i Somalia, Haiti, Mali, Sør-Sudan, den demokratiske republikken Kongo, Mosambik, Jemen og Afghanistan av akutt matvaremangel. Krisene er i stor grad et resultat av krig og konflikt, og det er den sivile befolkningen som rammes. I 2018 vedtok et enstemmig FNs sikkerhetsråd en resolusjon som fordømmer bruken av sult som våpen i krig. Men det er nettopp dette som skjer i mange land i dag.

Dette er bakteppet når flere av verdens rikeste land kutter i internasjonal bistand. En debatt vi også kjenner fra Norge, hvor flere tar til orde for å redusere bistand til fordel for økte forsvarsbudsjetter. SV erkjenner behovet for å bruke mer midler til forsvaret, men å gjøre det på bekostning av bistand er umoralsk og farlig. Å redusere bistanden vil gi flere konflikter og flyktninger, gjøre verden mer ustabil og gjøre det lettere for autoritære og antidemokratiske krefter å vinne frem.

Når bistanden nå kuttes, er det ingen som står klare til å erstatte denne hjelpen helt. Mange vil derfor dø og nye konflikter vil oppstå. Det gjør det også mer fristende for fattige land å snu seg til autoritære land som Kina, gulfstatene og Russland. Land som nå er der med støtte, men med få krav til åpenhet, demokrati eller respekt for menneskerettighetene.

Resultatet er ytterligere tilbakegang for støtte til demokrati, men også mer konflikter og ustabilitet, og færre venner og allierte. Dette kommer også til å ramme oss. Norge kan ikke akseptere at den internasjonale rettsordenen svekkes, og må bruke vår stemme til å støtte opp om internasjonal bistand og sikre at folkeretten respekteres. I en tid der krig, konflikt og stormaktsspill regjerer, må Norge være fanebærer for folkerett, solidaritet og fellesskap.

SV krever:

- At den humanitære situasjonen i Sudan, og mangel på humanitær tilgang, er på toppen av den politiske agenda i fredsforhandlinger. SAF (Sudanese Armed Forces) og RSF (Rapid Support Forces) må ansvarliggjøres slik at de politiske prosessene kan bidra til å redde liv og sikre trygghet.
- At Norge ber Den internasjonale straffedomstolen ICC om å etterforske bruken av sult som våpen i Sudan og Gaza.
- Et tydelig norsk lederskap i innsatsen for våpenhviler og beskyttelse av sivile som sikrer at akutt og livreddende nødhjelp når frem til de som trenger det.
- At Norge øker sin støtte til matvarehjelp og andre humanitære formål, lokale organisasjoner og FN, samt deres undergrener.
- At Norge bruker sin stemme internasjonalt til å støtte opp om bistand og en internasjonal rettsorden.
- At nødvendig bistand til Ukraina ikke skal gå på bekostning av bistand til andre land.